

СТ А Н О В И Щ Е

относно дисертационен труд за придобиване на научна и образователна степен "ДОКТОР" по докторска програма "Педиатрия "

Автор на дисертационния труд: **д-р Марлена Димитрова Панайотова, ас.** в Катедра по Педиатрия на Медицински Факултет на Тракийски Университет Стара Загора

Тема на дисертационен труд: **"Рецидивираща коремна болка у деца-клинична, диагностични и терапевтични проучвания"**.

Научен ръководител: проф.д-р Петрана Чакърва, дм
Научен консултант: доц. д-р Миглена Георгиева, дм

Автор на становището: **доц. д-р Емилия Стамболова Костадинова, дм**
Катедра по Педиатрия, МФ на ТУ Стара Загора
Адрес: Стара Загора 6000, Ул. "Армейска" №11 Катедра по Педиатрия
GSM: 0888260100 e-mail: kostadinovaemilia@abv.bg

Съгласно заповед № 3096/19.12.2017г на Ректора на ТУ за участие в Научно жури, утвърдено с решение на ФС на МФ, протокол 10/14.12.2017г

Представеният за становище дисертационен труд съдържа 172 страници, от които 38 страници са посветени на обзор на периодичната медицинска литература по проблема; 1 страница цел и задачи; 9 страници на собствени проучвания, включващи: материал и методи; 45 страници на резултати от собствени клинични проучвания, 29 страници на обсъждане на получените клинично-диагностични и терапевтични резултати; 1 страница на клинично-диагностичен алгоритъм на поведение при РКБ у деца; 5 страници на заключение, изводи и самооценка на приносите. Книгописът включва 223 автори, като повече от половината от последните 10 години.

Дисертационният труд е онагледен с 22 таблици, 46 фигури и 3 приложения.

Разработката третира съвременен и много актуален педиатричен проблем – клинични, диагностични и терапевтични проучвания върху рецидивиращата коремна болка(РКБ) при децата. В резултат на направените проучвания са получени данни за честотата на РКБ при деца на възраст от 4 до 17 г.в. в Югоизточна България. Извършено е ретроспективно и проспективно епидемиологично проучване и са проведени клинично-лабораторни, образни и

високоспециализирани изследвания на деца с РКБ, както и изследвания за изясняване на връзката на РКБ с *H. pylori* инфекция и целиакия.

Литературният обзор е целенасочен и добре балансиран и дава пълна и точна информация, която обслужва и въвежда в избрания научен проблем. Представено е разпространението и честотата на РКБ сред децата по света и у нас от 1958 до 2016г. Подредено и синтетично са представени основните органични причини за РКБ, тяхната патогенеза и патолого-анатомични особености. Подробно е описана патогенезата на функционалните нарушения с РКБ. Литературният обзор е систематизиран в съответствие с темата, което показва, че дисертантката е отлично запозната с постиженията на световната наука по изследвания проблем. Представени са клиничните особености на РКБ при деца, структурата на заболяванията с РКБ, както и социални и психологически последици за децата с РКБ. Направена е диагностична оценка на РКБ, посочени са съвременните тенденции в лечението на органичните и функционални заболявания с РКБ.

Целта и задачите на дисертационния труд са представени логично въз основа на изложените в научния обзор проблеми и са насочени към проучване на някои клинични, диагностични и терапевтични аспекти на РКБ у деца чрез прилагане на съвременни диагностични методи и лечебни средства. **Задачите** са формулирани точно и са достатъчни за изпълнението на поставената цел. Д-р Панайотова, като детски гастроентеролог и коректен изследовател, прави комплексно проучване на заболявания с РКБ в детска възраст като използва значителен клиничен материал. Това прави проучването ценно както в научен план, така и в практически. Иновативни са поставените задачи, свързани с проучване на етиологичната структура на заболяванията с РКБ, с очертаване на нови подходи в тяхното лечение.

В раздела **Материал и методи** дисертантката аргументирано подбира клиничните групи и показатели на клиничното им проследяване по дефинирани критерии. В проучването са включени общо 17862 деца с РКБ, от тях 673 амбулаторни пациенти, 103 хоспитализирани деца, 17086 деца от анкетното проучване сред ОПЛ, контролна група от 39 здрави деца и 32 деца с ФКБ. Клиничният подбор на болните деца и оформените контролни групи от здрави деца са с достатъчен брой за осъществяване на целите и задачите на дисертационния труд. Използваните методи са клинични, клинично-лабораторни, микробиологични, паразитологични, хистологични, имунологични, молекулярно-биологични и образни (инструментални) методи. Избраните статистически методи за обработка на резултатите от проучването отговарят на съвременните изисквания за валидизиране на клинично-лабораторни методи и обработка на научна информация.

Собствени резултати. Клиничното представяне на болните с РКБ е задълбочено и доказва, че д-р Панайотова много добре познава и прилага съвременните диагностично-терапевтични алгоритми в детската гастроентерология. Онагледяването на клиничната част показва личния принос на д-р Панайотова в диагностиката и лечението на тези болни. Авторката се е справила отлично с тази задача, като професионално и компетентно са посочени резултатите от дългогодишното проследяване на децата с функционална и

органична коремна болка. Висока оценка заслужава задълбоченото и аналитично **обсъждане на клиничните резултати**. Резултатите от собствените клинични проучвания са представени точно и аналитично, като статистичната обработка позволява установяване на статистическа достоверност, като основа за направените сравнителни и корелационни изводи. Авторката съпоставя резултатите си с данните от международната и национална база данни, като направените обсъждания по отделните глави показват значимостта на дисертационния труд.

Направено е комплексно проучване на заболявания с РКБ на базата на значителен клиничен материал. Установена е нейната честота в югоизточна България, етиологичната структура на заболяванията с РКБ и са очертани нови подходи в тяхното лечение. Въведен е real-time PCR метода за изследване на стомашните биоптати и фецес за установяване на *H. pylori* инфекцията при деца. Уточнена е ролята на медикаментозното лечение при функционалната коремна болка. Проучена е необходимостта и ползата от психо-терапевтичната интервенция при деца с ФКБ.

Направените **изводи** съответстват на получените резултати и са точно формулирани. Те са пряко свързани с поставената цел и задачи и са израз на уменията на дисертантката да обобщава и синтезира резултатите от научното изследване. Те имат теоретично и клинично-приложен характер, свързан с възможностите за използването в клиничната практика.

Критични бележки и препоръки:

Дисертантката се е съобразила с направените на предварителната защита бележки, които са своевременно коригирани.

Във връзка с дисертационния труд са представени 4 научни статии публикувани в периодични списания и 5 научни съобщения изнесени на български и международни конгреси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: въз основа на изтъкнатите качества на представения дисертационния труд на **д-р Марлена Димитрова Панайотова** считам, че той отговаря напълно на всички изисквания за присъждане на научната и образователна степен "Доктор" според правилника на условията и реда за придобиване на научни степени и академични длъжности на МФ на ТУ Стара Загора, както и Закона за развитието на академичния състав в Република България. Във връзка с това гласувам положително и предлагам на останалите членове от научното жури да дадат своя **положителен вот за придобиване на образователната и научна степен Доктор** на **д-р Марлена Димитрова Панайотова**.

20.01.2018 г.
гр. Стара Загора

Доц. д-р Емилия Костадинова, дм

